

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง หลักการสังเกตคำภาษาบาลี
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โนม่น้าวใจให้เชื่อถือ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง พินิจสารบาลี สันสกฤต (๒)
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ลักษณะคำที่มาจากภาษาบาลี

๑. มีสระ ๘ ตัว คือ อะ อา อิ อี อุ ู เอ โอ คำบาลีจะประสมด้วยสระเหล่านี้เท่านั้น
๒. มีพยัญชนะ ๓๓ ตัว แบ่งเป็น ๕ วรรค วรรคละ ๕ ตัว + เศษวรรค ๘ ตัว

พยัญชนะวรรค	แฉวที่ ๑	แฉวที่ ๒	แฉวที่ ๓	แฉวที่ ๔	แฉวที่ ๕
วรรค ก (กัณฐะ ล้าคอ)	ก	ข	ค	ฅ	ง
วรรค จ (ตาลุชะ เพตาน)	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
วรรค ฎ (มุทธชะ ปุมเหง็อก)	ฎ	ฏ	ฑ	ฒ	ณ
วรรค ต (ทันตชะ ฟัน)	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ป (โอบฐชะ รีมฝึปาก)	ป	ฝ	พ	ภ	ม
เศษวรรค	ย ร ล ว ส ห ฬ ๐ (ศ , ษ)				

๓. ภาษาบาลีมีการใช้ตัวสะกดและตัวตามที่แน่นอน ซึ่งตัวสะกดตัวตามต้องอยู่ในวรรคเดียวกัน
 - ๓.๑ พยัญชนะแฉวที่ ๑ สะกด พยัญชนะแฉวที่ ๑,๒ ตาม เช่น อุกกาบาด ทุกข์ มัจฉา
 - ๓.๒ พยัญชนะแฉวที่ ๓ สะกด พยัญชนะแฉวที่ ๓,๔ ตาม เช่น อัคคี พยัคฆ์ มัชฌิม ทัพพี
 - ๓.๓ พยัญชนะแฉวที่ ๕ สะกด พยัญชนะทุกแฉวตาม เช่น สัมผัส บัญญัติ วิญญาน
 - ๓.๔ พยัญชนะเศษวรรคเป็นตัวสะกด พยัญชนะเศษวรรคตัวเดิมเป็นตัวตาม เช่น อัยยิกา ภัสสร อัสสะ วัลลภ ปัสสาวะ มัลลิกา นิสสิต(นิสิต) อสงเขย(อสงไขย)
๔. ภาษาบาลีนิยมใช้ ห เมื่อคำไทยที่มาจากภาษาสันสกฤตใช้ ห เช่น กีฬา จุฬา โฬหาร
๕. ภาษาบาลีไม่มี ศ ษ จะใช้ “ส” เช่น สาสนา ลิสสะ สันติ วิสาสะ สาลา ลิริ ลีสะ สุกกะ สูญ
๖. ภาษาบาลีไม่มีการใช้ รร แต่ใช้ “ริ” เช่น ภริยา กิริยา จริยา อริยะ
๗. คำไทยที่มาจากภาษาบาลีไม่นิยมใช้ควบกล้า
๘. ภาษาบาลีส่วนใหญ่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “ปฎิ” เช่น ปฎิบัติ ปฎิภาณ ปฎิรูป ปฎิวัติ

